

Tf redaktör: Andreas Linderyd, debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

## BREV

Skicka e-post till brev@di.se

**På väg mot världsmedborgarskap**

I globaliseringsdebatten diskuteras oftast hur Sverige ska vinna ekonomiskt på den nya världsordningen. Men den största utmaningen ligger i hur vi ska ta tillvara de sociala och kulturella vinsterna av den ökande migrationen.

Min politiska rörelse har länge haft en vision om fri rörlighet och världsmedborgarskap, som ska ersätta behovet att tillhöra olika nationalstater. Globaliseringen innebär att den visionen aldrig varit närmare.

**Entreprenöranda har störst chans att födas i brytandet av normer. Om vi även bryter diskrimineringen kommer de ekonomiska vinsterna när vi släpper in kompetenta människor på rätt positioner.**

Problematiken i globaliseringens tidevarv är den mångkulturella paradoxen. I Sverige uppmuntras alla att behålla sina kulturella identiteter efter migrationen – men samtidigt blir man diskriminerad på exakt samma grunder.

**Integration är en ömsesidig process där möten mellan människor leder till att vi frivilligt tar efter saker vi tycker om hos andra personer och tvärtom.**

Det är också viktigt att näringslivet gör upp med diskriminerande strukturer och att företagen har mod att anställa fler människor som flyttar hit. Då tar vi ytterligare steg mot ett samhälle med världsmedborgarskap.

**ANDERS WALLNER**

ledamot i miljöpartiets partistyrelse

KOMMENTARER **di.se****Dyrare bolån**

Svenska hushåll får betala allt mer i ränta för nya lån. Statistik från SCB visar att den genomsnittliga bolåneräntan stigit med 30 procent på ett år. I juli låg den på 4,6 procent.

■ Genom alla tider har priserna gått upp när räntorna gått ned. Och när räntorna går upp sjunker priserna – det tar bara ett litet tag innan det slår igenom. **Carl**

■ Tragiskt med alla dessa människor som tror att historien kommer att skrivas annorlunda den här högkonjunkturen. **Analytikern**

■ Jag tror inte att räntorna behöver gå upp mycket mer för att prisökningen ska dämpas eller till och med backa några procent. **Blårandig**

Som president har George W Bush investerat hela sitt politiska kapital i kriget mot terrorn. Men den enda framgången är att några nya attentat inte ägt rum i USA. Sannolikt går världens enda supermakt i en annan riktning när han lämnar Vita huset, skriver statsvetaren **Anders Mellbourn**.

# En krigspresident utan svängrum

**P**å kort tid har George W Bush med ett och ett halvt år kvar som president blivit en förlorande föredetting och hans politik har brutit samman. Men följderna för amerikansk politik av Bushs fall är inte självklara.

George W Bush blev president på ett budskap om lugn och sammanhållning i landet efter skandalerna och motsättningarna kring Bill Clinton. Han skulle vara en hyggelig kille som den vanliga amerikanen kunde identifiera sig med. "Medkännande konservatism" var hans paroll.

**Men terrorattacker 11 september 2001 förändrade allt. Politiken har underordnats och förklarats av "kriget mot terrorismen" och "krigspresidenten", som Bush själv kallat sig, har utnyttjat människors rädsla för nya terrorattentat för att genomdriva sin politik och sitt återval 2004. Att det inte inträffat något nytt stort attentat i USA är snart Bushs enda bestående framgång.**

Kriget gav också Bush möjligheten att förverkliga en tidigare ganska dold agenda. Det nykonservativa mantrat var att president Bill Clinton under 1990-talet förspilt vinsten i kalla kriget och möjligheterna att befästa och utvidga USA:s ensamma internationella maktställning.

**Inrikespolitiskt ansågs kriget mot terrorismen kräva att presidentmakten skulle stärkas i förhållande till kongressen och medborgerliga friheter kontrolleras.**

Maktbasen för denna politik skulle vara en ny långsiktig majoritet för det republikanska partiet grundad i pågående förändringar i det amerikanska samhället.

Tillväxten i USA i både befolkning och ekonomi sker i Södern, där värderingarna redan är mer konservativa. Konservativa moraliska, kulturella och religiösa värderingar har stärkts av människors förundran och oro inför en snabb teknisk och ekonomisk utveckling. Nya stora invandragrupper från Latinamerika och Asien

**Anders Mellbourn**

journalist och statsvetare

**"Samtidigt är inte det liberalare Amerika givet demokratiskt."**

är också präglade av en traditionell syn på familj och religion.

**Men förlusten i Irakkriget visar att även den väldigaste militärmakt i snabb tillväxt inte räcker för att vinna en trygg fred. I stället för att bekämpa terrorismen har USA skapat en fristad för terrorister i Irak. Även i en värld med enbart en supermakt krävs internationellt samarbete och kompromisser för att upprätthålla systemet.**

Och den nya väljarmajoriteten är inte självklar. De mest extrema kristna högergrupperna är komprometterade av egna skandaler och kommer inte att få igenom sina mest långtgående krav om abort- och homosexförbud. Sociala missförhållanden och inkomstskillnader engagerar i växande grad de väckelsekristna.

Misstron mot huvudstaden bland vanligt folk ute i landet omfattar också den statsmakt och de storföretag som Bushregeringen stärkt och gynnat. Huvudtrenden i västvärlden mot mer individuella och liberala värde-

ringar i moral- och kulturfrågor gäller faktiskt även i USA.

Samtidigt är inte det liberalare Amerika givet demokratiskt. Storstadsborna i servicesamhällets tillväxtområden vill ha lag och ordning, bra skolor, valfrihet i vården och bättre miljö utan närmare ideologiska bestämningar. USA:s största delstat Kalifornien och USA:s största stad – New York – leds av republikaner.

**Polariseringen mellan två socialt och kulturellt olika Amerika och mellan ideologiskt allt tydligare partier är sannolikt mer tillfällig än vad den framstått de senaste 10–15 åren.**

George W Bush och hans krets är snart borta. Demokraterna vinner troligen valet nästa år. Men även om USA:s nästa president blir en kvinna eller en afroamerikan med all symbolisk tyngd det innebär, är sannolikt Arnold Schwarzenegger i Kalifornien och Michael Bloomberg i New York lika viktiga för den framtida politiska utvecklingen i USA.

## Ideologisk vurpa sälja OMX till annan stat

**S**edan regeringen meddelat att försäljning av ägandet i ett antal statliga bolag skulle inledas har en märklig debatt pågått. Oppositionen klamrade sig till en början fast vid att procedurerna kring försäljningarna är felaktiga. När de argumenten körts i botten hävdade den i stället att bolagens intäkter är centrala för staten.

Ett fåtal borgerliga riksdagsledamöter hängde snart på i motståndet mot en försäljning. Men därefter har debatten stannat av, eller i vart fall blivit tråkigare än vad den borde vara. Vi som stöder försäljningarna

har inte heller bidraget till att göra den bättre. Argumentationen har nu begränsats till finansplanen: 150 miljarder kronor ska in.

**Egentligen borde diskussionerna om att sälja Vin & Sprit, SBAB, OMX och de andra bolagen handla om något av det allra viktigaste i politiska sammanhang: frågan om statens roll i samhället. I det avseendet är frågan högtintressant.**

Vi är många som är entusiastiska över regeringens första steg mot en förminskning av statens och politikens makt. Det finns ingen anledning att stater ska äga och driva företag som andra kan sköta bättre. Men också

**Tomas Tobé**

riksdagsledamot (m)

för att stater ska sätta spelreglerna, inte spela spelet.

Vad gäller den senaste tidens uppståndelse kring OMX-intressenterna finns det dock anledning att ta till orda i frågan. Nasdaq's tidiga inviter har som bekant överskuggats av en dubaisk prins.

**Ytterst ska staten givetvis sälja till högsta möjliga bud, det är man skyldig de skattebetalande ägarna. Men om det är fel att svenska staten äger, är det då inte lika fel att en annan stat gör det? Om det dessutom är en odemokratisk regim är det rent ideologiskt svårt att se transaktionen som en förbättring.**

2002 utsågs Ian Hay Davison att leda Dubais tillsynsmyndighet, Dubai Financial Services Authority, i ett försök att höja Dubaibörsens anseende.

Han berättar nu om metoder som knappast hör hemma i en rättsstat och menar att det kan ifrågasättas om Dubaibörsen är en seriös köpare och ägare.

Budet från Dubai har ingen given utgång, men en rekommendation till finansmarknadsminister Mats Odell är att ta avstamp från en ideologisk ståndpunkt.

De idéburna argumenten ger nämligen kompass när de svåra frågorna hopar sig.

## DAGENS CITAT



**"På sätt och vis är det lättare att vara i opposition. Men det är roligare att regera."**

Folkpartiets partisekreterare **Erik Ullenhag** om att ha landsmöte när partiet sitter i regeringsställning. På fp:s presskonferens i går.



**"I dag undervisas nästan 10 procent av eleverna i årskurs åtta i matematik av lärare som inte har en enda eftergymnasial poäng i ämnet."**

**Metta Fjelkner**, ordförande i Lärarnas riksförbund, pekar på en följd av kommunernas spariver. I Göteborgs-Posten.